

Дело C-218/21**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

1 април 2021 г.

Запитваща юрисдикция:

Supremo Tribunal Administrativo (Португалия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

17 февруари 2021 г.

Жалбоподател:

Autoridade Tributária e Aduaneira

Отвeтник:

DSR — Montagem e Manutenção de Ascensores e Escadas Rolantes SA

Предмет на делото в главното производство

Данъчни въпроси; облагане с ДДС; приложимост на намалена ставка на ДДС за фактуриране на труд при предоставяне на услуги за ремонт и поддръжка на асансьори.

Предмет на главното производство е жалба, подадена по съдебен ред от Autoridade Tributária e Aduaneira (Данъчен и митнически орган, Португалия), за отмяна на решение от 16 октомври 2017 г. на Tribunal Administrativo e Fiscal do Porto (Административен и данъчен съд Порто, Португалия), с която се уважава жалбата, подадена от DSR — Montagem e Manutenção de Ascensores e Escadas Rolantes, S.A. срещу актовете за установяване на задължение за ДДС за месеците януари—декември 2007 г., както и за съответните компенсаторни лихви в размер съответно на 123 442,31 EUR и 21 226,57 EUR.

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Тълкуване на правото на Съюза; член 267 ДФЕС

Преюдициални въпроси

I- Допуска ли правото на Европейския съюз, и по-специално приложение IV от [Шеста] Директива за ДДС, прилагане на точка 2.27 от Списък I, приложен към Кодекса за ДДС, разбрана като включваща ремонта и поддръжката на асансьори от предприятието, посочено в представената по-горе фактическа обстановка, като се прилага намалена ставка на ДДС?

II- Допуска ли правото на Европейския съюз, и по-специално приложение IV от [Шеста] Директива за ДДС, прилагане на тази разпоредба на Кодекса за ДДС, която все още отчита предвиденото в останалите национални разпоредби — член 1207, член 204, параграф 1, буква с) и член 3 и член 1421, параграф 2, буква а) от Гражданския кодекс (разпоредби, които съдържат понятията „поръчки за строителство“, „жилище“, и се предполага, че асансьорът е включен в общите части на сградата в режим на етажна собственост)?

Релевантни разпоредби на правото на Съюза

Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност [по-конкретно, приложение IV от получената директива, озаглавено „Списък на услугите, посочени член 106“, точка 2]

Шеста директива 77/388/ЕИО на Съвета от 17 май 1977 година относно хармонизиране на законодателствата на държавите членки относно данъците върху оборота — обща система на данъка върху добавената стойност: единна данъчна основа (ОВ L 145, 1977 г., стр. 1; ЕЕ 09 F1 стр. 54) в редакцията ѝ съгласно Директива 1999/85/ЕО на Съвета от 22 октомври 1999 г.;

Релевантни разпоредби на националното право

Código do Imposto sobre o Valor Acrescentado (Кодекс за данъка върху добавената стойност) (наричан по-нататък „Кодекс за ДДС“), одобрен с Декрет-закон № 394-V/84 от 26 декември 1984 г. (Diário da República, серия I, бр. 297, Първа притурка от 26 декември 1984 г.), в действащата му в момента редакция и по-специално точка 2.27 от Списък I (Стоки и услуги, за които се прилага намалена ставка) — която е част от глава VII (Заклучителни разпоредби)

Граждански кодекс, одобрен с Декрет-закон № 47344/66 от 25 ноември 1966 г.) в Diário do Governo, бр. 274/1966, серия I от 1966-11-25), в действаща му към момента редакция, по-специално член 204, параграф 1, буква е), член 1207 и член 1421

Закон № 3-B/2000 от 4 април 2000 г. (Държавен бюджет за 2000 г.), с който към Списък I, приложен към Кодекса за ДДС, добавя точка 2.24 (понастоящем 2.27)

Закон № 32-B/2002 от 30 декември 2002 г. (ОЕ 2003 г.)

Закон № 55-B/2004 от 30 декември 2004 г. (ОЕ 2005 г.)

Циркулярно писмо № 30025 от 7 август 2000 г. и Циркулярно писмо № 30036 от 4 април 2001 г., двете на дирекция „Услуги във връзка с ДДС“;

Кратко представяне на фактическата обстановка и на производството

- 1 DSR — Montagem e Manutenção de Ascensores e Escadas Rolantes SA е предприятие с предмет на дейност производство на асансьори, товароподемници и движещи се пътеки, като предоставя и услуги по ремонт и поддръжка на асансьори.
- 2 В периода 11 октомври 2011 г. и 14 ноември 2011 г. на дружеството е направена данъчна проверка, по която упражнява правото си на изслушване.
- 3 След приключването на проверката на 30 декември 2011 г. е съставен ревизионен акт, в който данъчната администрация констатира, че *„данъчнозадълженото лице е извършило данъчно нарушение, тъй като прилага намалена ставка за предоставените от него услуги за преоборудване и ремонт на асансьори, за които такова намаление не се предвижда и следователно подлежат на облагане по стандартната ставка. В разглеждания случай данъчнозадълженото лице фактурира всички вложени материали по стандартната ставка, като прилага намалената ставка само по отношение на труда. Също така е установено, че по отношение на останалите инструкции, съдържащи се в посочените циркулярни писма, за данъчнозадълженото лице не е налице каквото и да било положение, противоречащо на тези инструкции. Ето защо е установено, че неправилно е приложена намалената ставка върху стойността на труда, фактуриран за услугите по ремонт и поддръжка на асансьори, към която е трябвало да се приложи стандартната ставка.“*
- 4 След като е уведомено за актовете за установяване на задължения за ДДС в посочените по-горе размери, данъчнозадълженото лице подава жалба по съдебен ред, която е уважена с мотива, че трудът по предоставените услуги, свързани с ремонт и поддръжка на асансьори, подлежи на облагане с ДДС по

ставка от 5 % съгласно точка 2.27 (предишна точка 2.24) от Списък I, приложен към Кодекса за ДДС, поддържайки тълкуването, че „асансьорите са неразделна част от сградите“, доколкото „тази намалена данъчна ставка не е изключена по отношение на ремонта и поддръжката на такива асансьори, при условие че са реализирани по поръчка за строителство, както предвижда разглежданата норма, и се прилага само за труда“.

- 5 Administração Tributária e Aduaneira (Данъчен и митнически орган, Португалия) подава жалба срещу посоченото решение пред запитващата юрисдикция, като твърди, че обжалваното решение е опорочено от грешка в прилагането на правото.
- 6 Прокурорът повдига тълкувателни съмнения по отношение на правото на Съюза, които запитващата юрисдикция споделя и по тази причина решава да спре производството и да отправи преюдициално запитване до Съда с два въпроса.

Основни доводи на страните в главното производство

- 7 Според жалбоподателя в главното производство Съдът на Европейския съюз (СЕС) вече се е произнесъл по законосъобразността на приложимостта на намалените ставки на ДДС и съгласно посочената съдебна практика е важно да се изясни възможността на държавите членки да прилагат намалена ставка за всички или само за част от дадена категория от приложение 3, което, както посочва Съдът в решението си от 8 май 2003 г., предполага възможността за ограничаване на прилагането на намалена ставка до конкретни и специфични аспекти на доставката на стоки или услуги, при условие че съответства на принципа, че освобождаванията и изключенията се прилагат ограничително по съображения за правна сигурност.
- 8 От тази гледна точка жалбоподателят счита, че в разглеждания случай ответникът фактурира всички вложени материали по стандартна ставка, като облага с намалена ставка само труда, поради което изключването на предоставяните услуги за асансьори, намира своето основание в правото на Съюза, по-специално в предложението за директива на Съвета за изменение на Директива 77/388/ЕИО, що се отнася до намалените ставки на данъка върху добавената стойност (по-специално точка 44).
- 9 Данъчната администрация — жалбоподател оспорва и твърдението на ответника, че законът е ясен по отношение на предвидените изключения. Ето защо тя счита, че е необходимо да се вземат предвид систематичните историческите и по-специално телеологичните фактори, за да се достигне до правилното тълкуване на разглежданата разпоредба, като това тълкуване според данъчната администрация трябва да бъде ограничително по изложените съображения, класификацията на посочената норма и поради цялата философия в основата на създаването и разработването на системата на ДДС в Европейската общност.

- 10 В подкрепа на тезата си жалбоподателят се позовава на становището, изразено в известия на Европейската комисия по този въпрос, по-специално Известие СОМ(2003) 309 окончателен от 2 юни 2003 г., в което може да се прочете в точка 3.3.1 от него, че повечето от държавите, приложили тази мярка, са ограничили обхвата ѝ в съответствие с годината на изграждане на недвижимите имоти или с естеството на услугите, както и основните причини, довели до предвиждането на възможността за прилагане на намалена ставка за този вид услуги.
- 11 В обобщение: намалената ставка върху стойността на труда, фактуриран при услугите по ремонт и поддръжка на асансьори, за които е трябвало да се приложи стандартната ставка, е довела до неплатен ДДС посочения *по-горе* размер.
- 12 Обратно, ответникът поддържа вече изразеното становище в точка 4 по-горе.

Кратко представяне на мотивите за преюдициално запитване

- 13 Вследствие на изтъкнатото от прокурора запитващата юрисдикция счита, че е „много съмнително“ от гледна точка на действащото право на Съюза да се допусне фактурирането на труда във връзка с услуги по ремонт и поддръжка на асансьори в съответствие с приложение IV към Директивата за ДДС, което въвежда намалена ставка за *„ремонтни и възстановителни дейности в частни жилища, с изключение на материалите, представляващи значителна част от стойността на услугата“*.
- 14 Според запитващата юрисдикция обратно на поддържаното от жалбоподателя, който смята, че разглежданите разпоредби трябва да се тълкуват ограничително, поради което от тяхното приложно поле се изключват услугите за ремонт на асансьори, практиката на СЕС не се е произнесла конкретно по въпроса за съответствието на разпоредбата, съдържаща се в точка 2.27 от Списък I, приложен към Кодекса за ДДС, на която се основава тълкуването, възприето в обжалваното съдебно решение.
- 15 В случай, че се възприеме тълкуването на данъчнозадълженото лице, възприето в обжалваното съдебно решение, прилагането на намалената ставка в случая е в резултат от тълкуване на понятието за поръчки за строителство на недвижими имоти, предназначени за жилищни нужди, т.е., че това понятие включва услугите за ремонт на асансьори.
- 16 Първият преюдициален въпрос цели именно да се изясни дали в светлината на приложение IV към Директивата за ДДС националната правна уредба, съдържаща се в член 2.27 следва да се разбира в смисъл, че включва или изключва такива услуги.
- 17 Вторият преюдициален въпрос цели да се изясни дали следва да се приеме, че след като за целите на гражданското право асансьорите се считат за общи

части на сградата, тази квалификация може да се приложи в същия вид в данъчната област (становище на предприятието ответник), или, напротив, следва да се приеме ограничително понятие за данъчни цели, както поддържа данъчната администрация — жалбоподател.

- 18 В обобщение и двата въпроса имат една и съща цел — да получат разяснения от страна на Съда в посока кое от двете противоречиви становища — ограничителният подход на данъчната администрация или по-широкообхватното тълкуване на предприятието ответник — трябва да се приеме с оглед на правото на Съюза, и по-специално на приложение IV към Директивата за ДДС, що се отнася до приложимостта на намалената ставка към разглежданите услуги.